

Landschapsnetwerken voor bestuivers

Bijeenkomst Unie van Waterschappen 29 juni 2018, Tiel

Sabine van Rooij

Wageningen Environmental Research

Waarom een landschapsnetwerk voor bestuivers?

Een diversiteit van bestuivers heeft een

geschikt landschap

nodig,

niet een geschikte plek.

Dus samenwerken nodig op landschapsnivo

Waarom samenwerken in netwerken?

Info in deze presentatie gebaseerd op:

Groene cirkels bijenlandschap

- WOT document
- Rapporten bijenlandschap Groene Cirkels

Kennisimpuls bestuurders Ministerie van LNV, 2017-2021

- Rapport "Succesfactoren en knelpunten voor samenwerking voor bestuurders (concept)
- Analyse van proces van 4 regionale landschapsnetwerken voor bestuurders (intern)

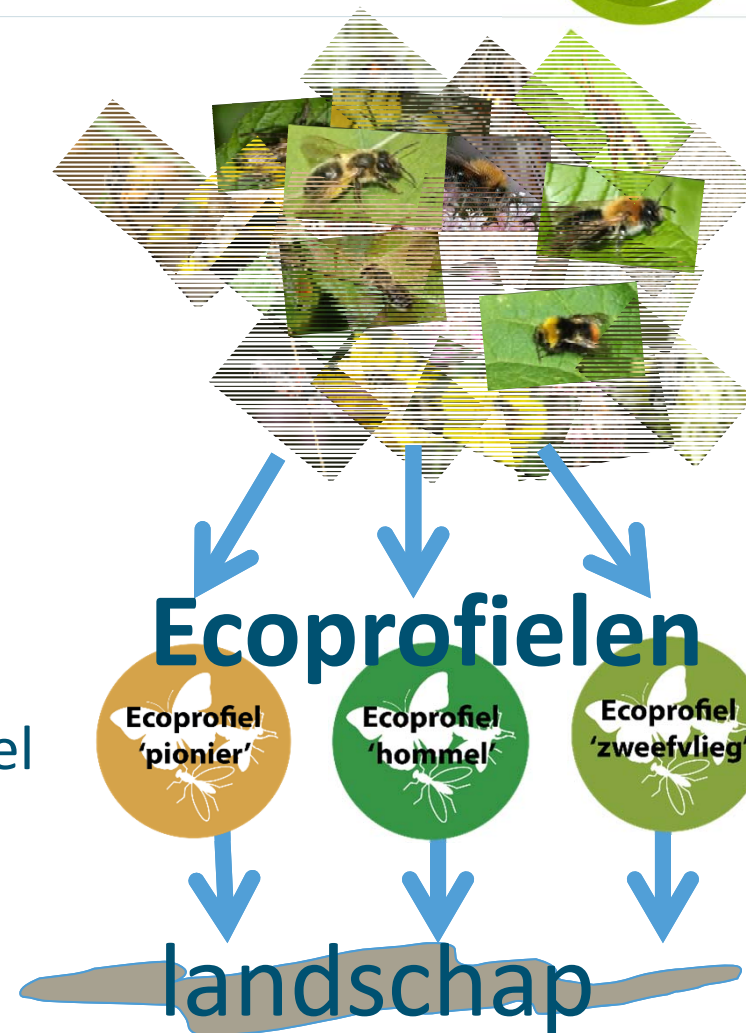
Bouwstenen bijenlandschap

Veelheid aan soorten
bijen-zweefvliegen-vlinders...

... versimpeld tot enkele
“ecoprofielen”

Ingeschat: wat heeft elk ecoprofiel
nodig om voor te komen in het
landschap?

Bouwstenen GC bijenlandschap

Het ecologisch netwerk voor bestuivers

bouwen we op uit:

Bed & Breakfast gebieden

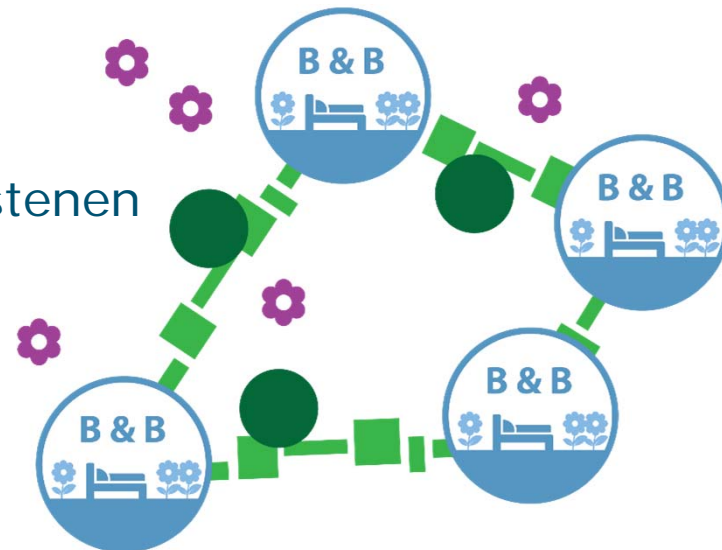
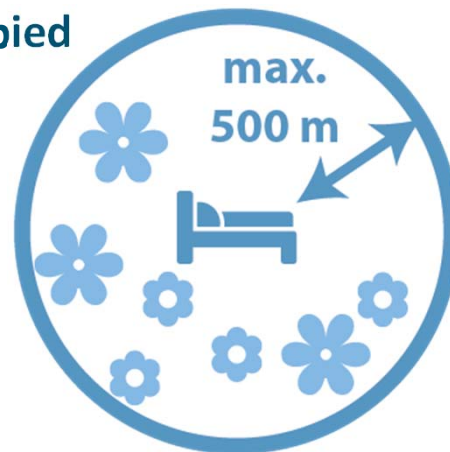
Verbindend landschap met stapstenen

Bij-tankstations

Bed & Breakfast gebied

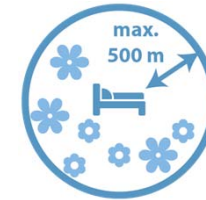
Nestelplekken met voldoende voedselplekken binnen 500 meter (>10% van 1 km²)

Bouwstenen bijenlandschap: B&B

minimaal nodig voor een **B&B**

10 ha voedselgebied:
1,5 - 5 ha bomen of struiken en de rest bloemrijk grasland met open plekken

10 geschikte nestelplekken
op grasland met kale plekken

Minder dan 500m
afstand tussen
bed en breakfast

10 ha voedselgebied:
bloemrijk grasland, waarvan minimaal 2 ha droog en minimaal 2 ha nat grasland

10 geschikte nestelplekken
met variatie in de
vochtigheid van de bodem

Minder dan 500m
afstand tussen
bed en breakfast

10 ha voedselgebied:
droog, bloemrijk grasland

10 geschikte nestelplekken
op droog grasland met
kale plekken

Minder dan 500m
afstand tussen
bed en breakfast

Bouwstenen bijenlandschap:

Verbindend Landschap

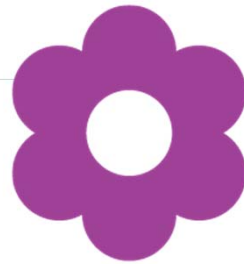
Stapsteen om de kilometer of vaker:
0.5 ha (of meer) Bij- en vlindervriendelijk beheerd grasland

Bouwstenen bijenlandschap:

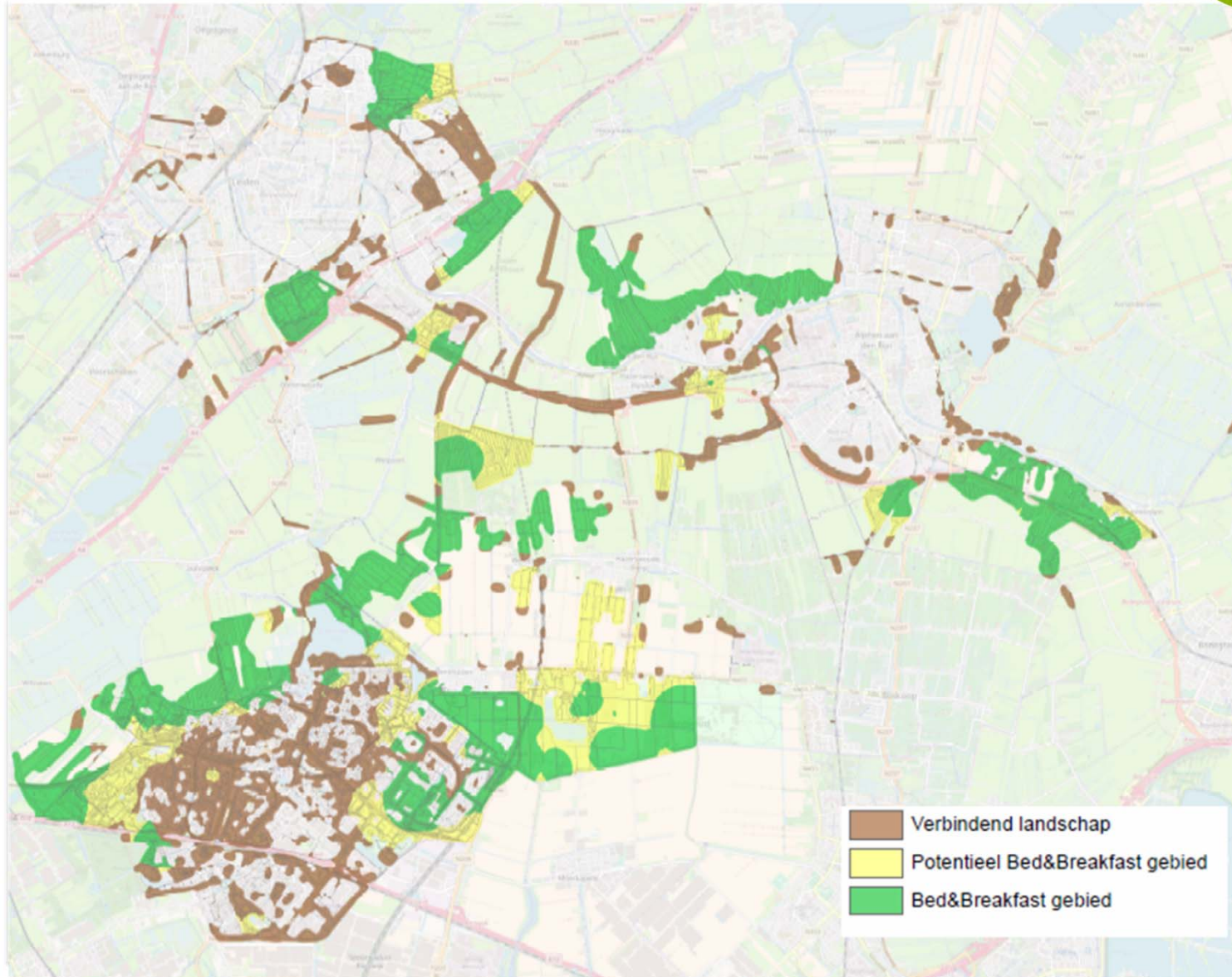
Bij-tankstation

Meer natuur
in je eigen tuin

Voedsel bijtanken op doorreis door
een gebied zonder bloemen

Structuur bijenlandschap

Samenwerken in netwerken

Samenwerken in regionale netwerken

- Rendement maatregelen voor wilde bestuivers

- Gezamenlijk leren
- Vertrouwen
- Benutten van meekoppelkansen
- Goede voorbeelden maken

Er gebeurt veel, maar niet altijd samen

Hoe vindt je initiatieven in de buurt?

- kaart nederland zoemt
- Kaart kennisimpuls Bestuivers (in voorbereiding)

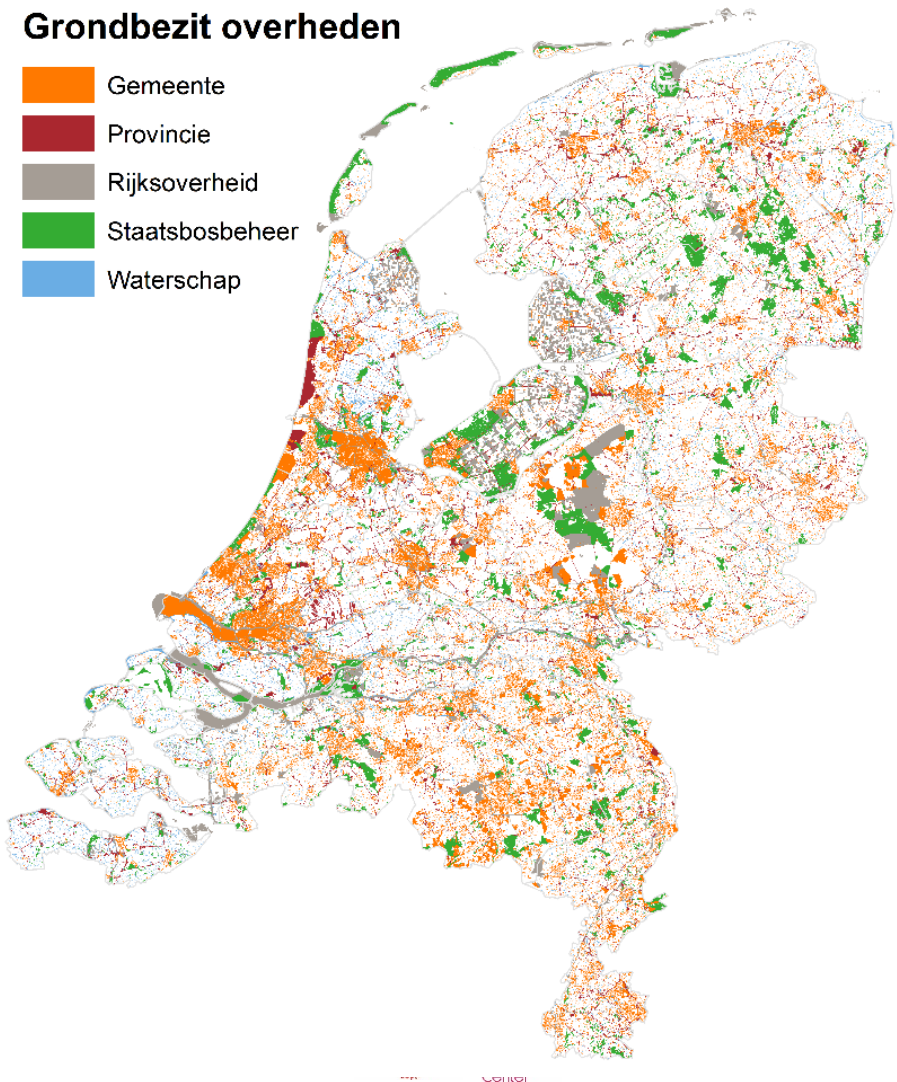
= Meer rendement

Overheden kunnen heel betekenen

Zorg voor mix van partijen:

overheden, bedrijven,
particuliere initiatieven,
kennispartijen

Om gezamenlijke ambities
om te kunnen zetten
in praktisch uitvoerbare
maatregelen en projecten

Een sociaal netwerk ontstaat niet vanzelf

Wat helpt:

- Een betaalde coördinator
- Coördinatie als taak bij een persoon neer te leggen
- Veel passie en doorzettingsvermogen bij initiatiefnemers

Leren in een netwerk

Expliciete kennis:

- Gegevens & modellen
- Handboeken

Impliciete kennis:

- Praktijk
- Gewoonte
- Sociaal kapitaal

Vertrouwen opbouwen

Sociaal kapitaal: vertrouwen tussen partijen en mensen zodat ze willen samenwerken

Ontstaat door:

- veel persoonlijk contact binnen netwerken
- Inzicht in elkaar belangen en motieven
- gezamenlijk formuleren van ambities

Benut meekoppelkansen

→ Verbind het bijenlandschap aan andere ambities

Waterbeheer,
waterkwaliteit

Educatie

Recreatie

Leven in een
veilig milieu

Sport en
gezondheid

Cultuurhistorie

Samenwerken in netwerken in de hele keten nodig

WILLEN

Waardering
Wensen
Begrip

Ambitie
Beheerplan
Visie
Bestek
Beleidsplan

Maatschappelijk
Verantwoord ondernemen
Milieuvriendelijk werken
Meer eer van je werk

KUNNEN

De keten zo sterk als de zwakste schakel

Wat kunnen Waterschappen doen?

- Eigen netwerk van regionale actoren aanspreken
- Oppakken in rol van gebiedsbeheerder
- Bouwsteen: Verbindend landschap
- Meenemen in ecologische doelen
- Meekoppelen met andere doelen
- monitoring

Bedankt!

Kennisimpulsbestuivers.nl

Bijenlandschap.nl

Sabine.vanrooij@wur.nl